

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **a) N. T. T. G., b) nezl. D. L.**, žalobkyně b) zastoupena zákonnou zástupkyní žalobkyní a), obě právně zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2019, č. j. OAM-557/ZA-ZA11-HA12-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2020, č. j. 18 Az 1/2020 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 12. 2019, č. j. OAM-557/ZA-ZA11-HA12-2019, neudělil žalobkyním mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 2. 7. 2020, č. j. 18 Az 1/2020 - 42, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalobkyně a) v průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu neuvedla jedinou azylově relevantní skutečnost svědčící o tom, že by byla ve vlasti pronásledována či že by měla mít v případě návratu do ní odůvodněný strach z pronásledování. Tomu podle krajského soudu odpovídá také značná obecnost jejích žalobních námitek. Podle krajského soudu žalovaný současně řádně posoudil, zda nebyly v posuzovaném případě důvody pro udělení humanitárního azylu. Krajský soud doplnil, že na udělení humanitárního azylu nemají žadatelé o mezinárodní ochranu subjektivní právo.

[4] Krajský soud následně uvedl, že žalobkyně a) neuvedla ani žádné skutečnosti relevantní pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný se současně podle krajského soudu řádně v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí zabýval tvrzením žalobkyně a), že v České republice chce vychovávat s partnerem, občanem České republiky, své dvě nezletilé děti, jelikož zde mají lepší životní podmínky. Přitom dospěl ke správnému závěru,

že ani takové skutečnosti nejsou azylově relevantní. Krajský soud uzavřel, že žádost o mezinárodní ochranu nemůže sloužit k legalizaci pobytu žalobkyn v České republice, a odkázal na pobytová oprávnění upravená zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně a) [dále jen „stěžovatelka a)“] jménem svým i jménem své nezletilé dcery-žalobkyně b) [dále jen „stěžovatelka b)“] včasnou kasační stížnost.

[6] V ní stěžovatelky uvedly, že ačkoli v úvodu žaloby vyjmenovaly všechna zákonná ustanovení, která žalovaný v posuzovaném případě porušil, bylo na krajském soudu, aby jejich námitky přezkoumal následně též ve vztahu k dalšímu odůvodnění jejich tvrzení. Krajský soud se však podle stěžovatelek všemi žalobními námitkami nezabýval, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Omezil se totiž na ryze formální a obecný přezkum podmínek udělení mezinárodní ochrany, aniž by dostatečně zkoumal konkrétní azylově relevantní skutečnosti posuzovaného případu.

[7] Stěžovatelky dále poukázaly na skutečnost, že stěžovatelce a) hrozí ve vlasti pronásledování z důvodu její příslušnosti k sociální skupině svobodných matek, kterou obyvatelé Vietnamu opovrhují. Stěžovatelka a) by tak měla potíže při zajišťování základních životních podmínek pro ni i její nezletilou dceru-stěžovatelku b). Krajský soud se však uvedenou žalobní námitkou v odůvodnění rozsudku nezabýval. Podle stěžovatelek krajský soud neposoudil ani tvrzení, že Vietnam by neměl být považován za bezpečnou zemi původu, přičemž se ani nezabýval definicí pronásledování upravenou v § 2 odst. 7 zákona o azylu.

[8] Stěžovatelka a) dále zdůraznila, že v České republice žije se svým partnerem, občanem České republiky, a dvěma nezletilými dcerami. Po případném návratu do Vietnamu by stěžovatelka a) nebyla schopna zajistit srovnatelnou životní úroveň pro sebe a její nezletilou dceru-stěžovatelku b) z důvodu nepříznivé ekonomické situace a jejího postavení svobodné matky. Takový zásah do soukromého a rodinného života stěžovatelky a) a její rodiny je nepřiměřený, a to zejména také proto, že její děti mají podle mezinárodních úmluv právo na výchovu oběma rodiči. Stěžovatelky proto uzavřely, že splňují podmínky pro udělení humanitárního azylu vymezené v § 14 zákona o azylu či doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. a) nebo písm. c) či písm. d) téhož zákona. Krajský soud se však relevantními skutečnostmi posuzovaného případu dostatečně nezabýval a bez bližšího odůvodnění jen s odkazem na rozhodnutí žalovaného konstatoval, že stěžovatelky podmínky pro udělení mezinárodní ochrany v posuzovaném případě nesplňují.

[9] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelky navrhly, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále konstatoval, že vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci a opatřil si náležité podklady k vydání rozhodnutí. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalovaný navrhl, aby kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně ji zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelek. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele,“ který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[12] Ke kasační námitce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku postačí toliko uvést, že se v něm krajský soud zabýval všemi stěžejními žalobními námitkami, dále vymezil, z jakých důvodů se ztotožnil se závěry žalovaného ohledně nesplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany a přezkoumal také jeho další závěry o aktuální bezpečnostní situaci ve Vietnamu. Možnostmi, které mají svobodné matky jak ve Vietnamu, tak v České republice, k zajištění optimální životní úrovně pro sebe i jejich nezletilé děti, se přitom zabýval již žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí, přičemž krajský soud se s jeho závěry ztotožnil.

[13] Stěžovatelka a) namítla, že Vietnam nelze považovat za bezpečnou zemi. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že ze shromážděných podkladů k aktuální bezpečnostní situaci v zemi vyplývá, že ačkoli se jedná o autoritářský stát, nelze mít bez dalšího za to, že by stěžovatelky byly v důsledku jejich návratu do země pronásledovány. Nejvyšší správní soud ostatně ve své judikatuře opakovaně nedospěl k závěru, že by v důsledku případné nepříznivé bezpečnostní situace v zemi měl být všem vietnamským žadatelům o mezinárodní ochranu udělen azyl či jiná forma mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2016, č. j. 3 Azs 202/2016 - 27, ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 279/2019 - 45, či ze dne 13. 7. 2020, č. j. 10 Azs 70/2020 - 32). Stěžovatelka a) ostatně ve správním řízení o její žádosti o mezinárodní ochranu nezmiňovala žádné potíže s vietnamskými státními orgány či soukromými osobami.

[14] Podle stěžovatelky a) by však v případě jejího návratu do Vietnamu mohlo její sociálně nepříznivé a společností opovrhované postavení svobodné matky

působit obtíže při každodenním životě a zajišťování základních potřeb pro ni i její nezletilou dceru-stěžovatelku b). Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný již v odůvodnění napadeného rozhodnutí vymezil, jaké možnosti by stěžovatelky v případě jejich návratu do vlasti mohly mít, přičemž konstatoval, že podle zprávy Mezinárodní organizace pro migraci ve Vietnamu existují projekty i soukromé iniciativy poskytující podporu ohroženým skupinám osob i navrátilivším se migrantům. Doplnil, že ve vlasti stěžovatelek žije rodina stěžovatelky a), na niž by se mohla stěžovatelka a) obrátit s prosbou o pomoc. Vzhledem k výše uvedenému tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný se sociálním postavením stěžovatelek v případě jejich návratu do vlasti dostatečně zabýval, přičemž zmínil také konkrétní možnosti podpory, jež by mohly stěžovatelky využít.

[15] Stěžovatelky dále namítly, že splňují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu či doplňkové ochrany, žalovaný ani krajský soud se však všemi relevantními okolnostmi případu nezabývali. S uvedenou námitkou se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného i rozsudku krajského soudu je totiž zřejmé, že obě zmíněná rozhodnutí všechny okolnosti případu zohlednila, vyhodnotila ve vztahu k relevantním ustanovením zákona o azylu a dospěla k závěru, že stěžovatelka a) se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snažila pouze zlegalizovat svůj pobyt na území České republiky do doby, než stěžovatelka b) získá státní občanství. Ani ze správního a soudního spisu nevyplývaly žádné azylově relevantní skutečnosti. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, v němž se uvádí, že „*azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na 'složitost mechanismů', které tento upravuje.*“

[16] K námitce stěžovatelek ohledně nepřiměřeného zásahu do jejich soukromého a rodinného života Nejvyšší správní soud odkazuje na své dřívější závěry formulované v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, podle nichž „*samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.*“ Podle zmíněného rozsudku současně platí, že obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. Krajský soud přitom ve shodě s žalovaným v posuzovaném případě dospěl s ohledem na relevantní okolnosti případu k závěru, že vydáním napadeného rozhodnutí nebylo nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatelek. Odkázal přitom na možnost stěžovatelek rozvíjet rodinný život v zemi, jejímiž státními příslušníky jsou všichni členové rodiny, případně na možnost stěžovatelky a) žádat o jednu z forem oprávnění k pobytu vymezených v zákoně o pobytu cizinců. S uvedenými závěry se Nejvyšší správní soud ztotožnil.

[17] Uvedené platí také ve vztahu k námitce stěžovatelky, že její nezletilá dcera-stěžovatelka b) má právo na výchovu oběma rodiči. Ačkoli je totiž pravidelně v nejlepší zájmu dítěte, aby mělo kontakt s oběma svými rodiči (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1079/17), toto právo není neomezené. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem zdůrazňuje, že žádost o mezinárodní ochranu nemůže sloužit k legalizaci pobytu

pokračování

stěžovatelek na území České republiky, neexistují-li v posuzovaném případě určité azylově relevantní okolnosti. Stěžovatelce a) navíc nic nebrání pokračovat ve výchově jejích nezletilých dcer v zemi původu, jejímiž občany jsou všichni členové její rodiny, popřípadě požádat o některou z forem pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu jednotlivých ustanovení zákona o azylu, který je v judikatuře vyjádřen. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelek, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek, shledal ji proto ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu